Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0424U000242

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баскакова Анна Сергіївна

2. Anna Baskakova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9662-0789

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 23.00.02

Назва наукової спеціальності: Політичні інститути та процеси

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-10-2024

Спеціальність за освітою: Міжнародні відносини

Місце роботи здобувача: Міністерство закордонних справ України

Код за ЄДРПОУ: 02739213

Місцезнаходження: , Київ, 01025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство закордонних справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 11.051.13

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.31

Тема дисертації:

1. Кримські питання в українсько-російських відносинах: політологічний аналіз
2. The Crimea issues in Ukrainian-Russian relations: political analysis

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням вітчизняної та зарубіжної історіографії вивчення «кримських проблем» в українсько-російських відносинах з авторським баченням сценарію розвитку подій у Криму в умовах військових дій. У першому розділі «Стан наукового дослідження та теоретико-методологічні засади аналізу «кримського питання» проаналізовано вітчизняні та зарубіжні літературні джерела вивчення «кримських проблем» в українсько-російських відносинах. Сформульовано ключові проблеми міждержавної взаємодії в умовах постбіполярності з урахуванням історичної ретроспективи. Проведено аналіз та класифіковано сім груп літературних джерел. Розглянуто методологічні інструментарії теорій інституціоналізму, кримського регіоналізму, балансу сил та геополітики Чорноморського регіону. Використання теоретико-методологічного інструментарію класичної теорії регіонального комплексу безпеки дозволило спростувати твердження, сутність якого полягає в тому, що важливість України для Росії пояснюється лише питаннями економічного/енергетичного та військово-політичного характеру. В роботі

доведено, що повна втрата Росією контролю над Україною – це крок до краху контролю з боку РФ над усією зоною геополітичних інтересів Москви. У другому розділі «Українсько-російське протистояння: політико-ідеологічна реальність на півострові Крим» розглянуто події, які передували анексії Криму та створенню невизнаних утворень на сході Української держави до березня 2014 року. Констатовано, що кримської кризи можна було б уникнути, якби в Конституції України із самого початку була чітка заборона виходу зі складу держави будь-якої територіально-адміністративної одиниці, що не виключає можливостей конституційного регулювання ймовірних територіальних модифікацій всередині держави. Визначено, що після 2014 р. умови Мінського формату на відміну від російської сторони, українська сторона виконувала. Відзначено, що діяльність української влади на російському напрямі характеризувалася слабкістю, що зумовлено на той час відсутністю міжнародної підтримки та Стратегія деокупації 2021 р. передбачала дипломатичний спосіб вирішення конфлікту. Підкреслено, що трансформації в гуманітарній сфері, які мали місце в незалежній Україні, фактично не охоплювали Кримський півострів, отже, було створено підґрунтя для здійснення інформаційно-психологічних впливів Російської Федерації. Зазначене створило передумови спочатку для фрагментації гуманітарного простору, а потім призвело й до порушення територіальної цілісності Української держави шляхом окупації сусідньою державою частини української території. У третьому розділі «Сценарний форсайт» та державна політика щодо Криму в умовах та після закінчення гарячої фази російсько-української війни» присвячений ймовірним сценаріям та загрозам щодо статусу Криму після повномасштабного вторгнення Росії. Розглянуто невідворотні та варіативні тренди й загрози, а також основи державної політики України щодо відновлення Криму. Запропоновано можливі сценарії та ймовірність реалізації кожного. Сформовано сценарій розвитку подій у Криму в умовах військових дій «Деокупація Криму військовим шляхом та її наслідки», в рамках якого враховано основні характеристики, ключові події, ключові гравці та індикатори реалізації сценарію. Визначено пріоритетні напрямки після деокупації, в рамках якої вирішальне місце займають Стратегія когнітивної деокупації Криму та Стратегія відновлення Криму після деокупації. Охарактеризовано основні ключові напрямки відновлення: нова інфраструктура; безпечний демонтаж Кримського мосту; енергетична незалежність; розвиток туристичної інфраструктури; відновлення та реалізація порушених прав корінних народів України; безпека та оборона Криму; відновлення верховенства права, всебічне забезпечення дотримання прав людини; захист екосистеми Криму. Однак, реалізація цієї Стратегії може зіткнутися з несподіваними викликами з боку РФ, яка може вжити непередбачуваних заходів для перешкоджання деокупації Криму. Розглянуто правосуддя перехідного періоду, що сприятиме уникненню майбутніх конфліктів на території Кримського півострова та має стати ефективним механізмом в реалізації політики відновлення деокупованого Криму. Зосереджено увагу на напрямки правосуддя перехідного періоду – притягнення винних до відповідальності за злочини колабораційної діяльності.

2. The dissertation is a comprehensive study of the domestic and foreign historiography of the “Crimean problem” in Ukrainian-Russian relations with the author's vision of the scenario of events in Crimea in the context of hostilities. In the first chapter, “The State of Scientific Development and Theoretical and Methodological Foundations of the Analysis of the Crimean Issue”, the author analyzes domestic and foreign literary sources on the study of the “Crimean problem” in Ukrainian-Russian relations. Taking into account the historical retrospective, the key problems of interstate interaction in the post-bipolar environment are formulated. Seven groups of literary sources are analyzed and classified. The methodological tools of the theories of institutionalism, Crimean regionalism, balance of power and geopolitics of the Black Sea region are considered. The use of theoretical and methodological tools of the classical theory of the regional security complex allowed to refute the statement that Ukraine's importance for Russia is explained only by economic/energy and military-political issues. The paper proves that Russia's complete loss of control over Ukraine is a step towards the collapse of Russia's control over the entire zone of Moscow's geopolitical interests. In the second section “Ukrainian-Russian Confrontation: The Political and Ideological Reality on the Crimean Peninsula” examines the events that preceded the annexation of Crimea and the creation of unrecognized entities in the east of the Ukrainian state before March 2014. It is stated that the Crimean crisis could have been avoided if the Constitution of Ukraine had clearly

prohibited the secession of any territorial-administrative unit from the State from the very beginning, which does not exclude the possibility of constitutional regulation of possible territorial modifications within the State. It is determined that after 2014, unlike the Russian side, the Ukrainian side fulfilled the terms of the Minsk format. It is noted that the activities of the Ukrainian authorities on the Russian direction were characterized by weakness, which was due to the lack of international support at that time, and the De-occupation Strategy until 2021 provided for a diplomatic solution to the conflict. The author emphasizes that the transformations in the humanitarian sphere that took place in independent Ukraine did not actually cover the Crimean peninsula, thus creating the basis for the Russian Federation's information and psychological influence. This created the preconditions for the fragmentation of the humanitarian space, and then led to the violation of the territorial integrity of the Ukrainian state through the occupation of a part of Ukrainian territory by a neighboring state. The third chapter, “Scenario Foresight and State Policy Toward Crimea in the Context of and after the Hot Phase of the Russian-Ukrainian War,” focuses on possible scenarios and threats to the status of Crimea after a full-scale Russian invasion. The inevitable and variable trends and threats, as well as the foundations of Ukraine's state policy on the restoration of Crimea are considered. Possible scenarios and the probability of each of them are proposed. A scenario for the development of events in Crimea in the context of hostilities “De-occupation of Crimea by Military Means and its Consequences” is formed, which takes into account the main characteristics, key events, key players and indicators of the scenario. Priority areas after de-occupation are identified, in which the Strategy for Cognitive De-occupation of Crimea and the Strategy for Restoration of Crimea after De-occupation play a decisive role. The author describes the main key areas of recovery: new infrastructure; safe dismantling of the Crimean bridge; energy independence; development of tourist infrastructure; restoration and realization of the violated rights of the indigenous peoples of Ukraine; security and defense of Crimea; restoration of the rule of law, comprehensive human rights; protection of the Crimean ecosystem. However, the implementation of this Strategy may face unexpected challenges from the Russian Federation, which may take unpredictable measures to prevent the de-occupation of Crimea. The article considers transitional justice, which will help to avoid future conflicts on the territory of the Crimean peninsula and should become an effective mechanism for implementing the policy of restoring the de-occupied Crimea. The author focuses on the area of transitional justice - bringing perpetrators to justice for crimes of collaboration.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Baskakova A. S. The crisis of the European security in response to Russian aggression against Ukraine. Evropský politický a právní diskurz. 2021. Vol. 8. Issue 3. p. 19-25. DOI: https://doi.org/10.46340/eppd.2021.8.3.2 (Scopus).
- 2. Баскакова А. С. Окупація Кримського півострова та російсько-українське збройне протистояння на сході України. Політикус. 2021. № 2. С. 19–25.
- 3. Баскакова А. С. Особливості використання теорії регіонального комплексу безпеки для вивчення причин кримської кризи та російсько-української війни. Політикус. 2021. № 3. С. 30-36.
- 4. Баскакова А. С. Дослідження впливу «Кримської кризи» (2014) на міжнародно-правовий порядок крізь призму realpolitik як політичної філософії. Політичне життя. 2021. № 2. С. 5-10. DOI: https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.2.1

- 5. Баскакова А. С. Кримська криза та російсько-українська війна: погляд з точки зору політичного неореалізму. Політичне життя. 2021. № 3. С. 140-146. DOI: https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.3.20
- 6. Баскакова А. С. Соціально-економічне становище Кримського півострову у складі незалежної України (1991–2014). Політикус. 2022. № 6. С. 59-65.
- 7. Баскакова А. С. Освітні процеси в Криму, як основа формування національної ідентифікації: проблеми майбутньої реінтеграції. Політичне життя. 2024. № 1. С. 5-10. DOI: https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.1.1
- 8. Баскакова А. С. Ще раз про сценарій загострення українсько-російських відносин наприкінці XX – на початку XXI століття. Політичні трансформації сучасного суспільства : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 лютого 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 137-140.
- 9. Баскакова А. С. Феномен міжкультурної комунікації: постановка питання. Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі : міжнародний науковий журнал. Одеса ; Харбін : Харбінський інженерний університет, 2023. Вип. 6. С. 55-57.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0109U000215 0120U00021

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наумкіна Світлана Михайлівна

2. Svitlana Naumkina

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2268-5181

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=z_uf49gAAAAJ&hl=uk&oi=sra

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєнко Наталія Олександрівна

2. Nataliya Nikolaienko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2558-4749

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=J5HvLRcAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, буд. 9, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глебов Сергій Володимирович

2. Sergiy Glebov

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1265-3792

Додаткова інформація:
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=iOi_uhQAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071092

Місцезнаходження: 65026, м. Одеса, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Польовий Микола Анатолійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Чальцева Олена Михайлівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Солобут Ольга Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна